

16.10.2020

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Vuoden 2021 TAE (HE 146/2020 vp)

Talousarvioesitys 2021

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan (pääluokka 31) määrärahat vuoden 2021 talousarvioesityksessä ovat noin 3,5 mrd. euroa, mikä on suuruusluokaltaan samaa tasoa kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2021 talousarvioesitys noudattaa vahvasti hallitusohjelman linjauksia. Liikenneväylien korjausvelan hallitseminen ja väyläverkon kehittäminen sekä ilmastopoliittika ja liikenteen päästöjen vähentäminen ovat esityksen keskeisenä runkona.

Määrärahoiltaan suurimmat kohteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä ovat perusväylänpito 1 364 milj. euroa, liikenneinvestoinnit¹⁾ 641 milj. euroa, julkisen henkilöliikenteen ostot ja kehittäminen 108 milj. euroa ja valtionavustus meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen 89 milj. euroa.

Perusväylänpidon määrärahaan sisältyy parlamentaarisen työryhmän esityksen mukainen 300 milj. euron pysyvä tasokorotus vuodesta 2020 alkaen. Tasokorotuksella pyritään hallitsemaan korjausvelkaa ja vähentämään sitä asteittain. Hallitusohjelman mukaisesti 20 milj. euroa pysyvästä tasokorotuksesta kohdennetaan teiden talvikunnossapidon parantamiseen erityisesti alueilla, joissa talvi asettaa suurimmat haasteet. Vaarallisten tasoristeysten poistamiseen osoitetaan 10 milj. euron määräraha vuodelle 2021. Väyläverkon korjaukset tukevat elinkeinoelämän kilpailukykyä, työllisyyttä ja talouskasvua.

Yksityisteiden valtionavustuksiin esitetään 13 milj. euroa ja kävelyn sekä pyöräilyn edistämiseen 3,5 milj. euroa vuodelle 2021.

Vuonna 2021 ehdotetaan aloitettavaksi seuraavat uudet väyläinvestointihankkeet:

Ratahankkeet:

- 1) Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen, valtuus 33,75 milj. euroa
- 2) Tampere—Jyväskylä -radan parantamisen 1. vaihe, valtuus 19 milj. euroa
- 3) Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen 15 milj. euroa

Vesiväylähankkeet:

- 1) Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen, valtuus 90 milj. euroa
- 2) Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen, valtuus 26,5 milj. euroa

Tiehankkeet:

- 1) Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen, valtuus 21,2 milj. euroa

¹⁾ Yhteensä momentit 31.10.30, 31.10.76, 31.10.77 ja 31.10.79

Lisäksi vuoden 2021 talousarvioesityksen määrärahoilla jatketaan lukuisten jo aiemmin alkaneiden väyläinvestointien toteuttamista. Uudet alkavat hankkeet huomioiden vuonna 2021 on käynnissä 17 ratahanketta, 15 tiehanketta ja kolme vesiväylähanketta.

Vuonna 2021 avustettavia joukkoliikennehankkeita ovat Länsimetron jatko Matinkylästä Kivenlahteen, Raide-Jokeri pikaraitiotie Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen, Tampereen raitiotie, Vantaan raitiotie sekä uusina vuonna 2021 alkavina joukkoliikennehankkeina Turun raitiotie ja Helsingin seudun lähijunaliikennettä palvelevat varikot, joille esitetään yhteensä 67,7 milj. euron määrärahaa.

Jatkossa liikennejärjestelmän suunnitteluun haetaan pitkäjänteisyyttä 12-vuotisella valtakunnallisella liikennejärjestelmäsuunnitelmalla, joka ohjaa osaltaan määrärahojen kohdentamista.

Liikenteen päästöjä pyritään vähentämään mm. osoittamalla lisärahoitusta raideinvestointeihin ja olemassa olevien raideyhteyksien sähköistämiseen, julkisen henkilöliikenteen pysyviin ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen.

Liikenteen ja viestinnän palveluilla turvataan liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiselle. Viestintäpalveluja ja viestintäverkkoja hyödynnetään merkittävässä osassa yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja kulutuksessa. Liikenteen ja viestinnän palveluiden määrärahataso on vuonna 2021 suuruusluokaltaan edellisen vuoden tasolla. Valtion televisio- ja radiorahastoon tehtävään siirtoon tehdään noin 11 milj. euron indeksikorotus. Meriliikenteessä käytettävien alusten miehistötukimomentille esitetään 3 milj. euron tasovähennystä vuodelle 2021 lakisääteisten menojen tarvemuuutuksesta johtuen. Haja-asutusalueiden ja maaseudun tietoliikenneyhteyksiä parantavalle Laajakaista kaikille –hankkeelle ehdotetaan 5 milj. euron määrärahaa vuodelle 2021.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille Kyberturvallisuuskeskukselle esitetään vuodelle 2021 hallituksen kehyspäättökseen perustuen 2,34 milj. euron pysyvää lisärahoitusta yhteiskunnan kyberhäiriöhallinnan kehittämiseen. Lisäksi Traficomille ehdotetaan 0,5 milj. euron lisäystä merenkulun tietojärjestelmään ja 0,1 milj. euron lisäystä ilmailun uusiin tehtäviin.

Ilmatieteen laitokselle esitetään vuodelle 2021 hallituksen kehyspäättökseen perustuen 0,7 milj. euron lisäystä Sodankylän kansainvälisen satelliittimaa-aseman kehittämiseen, 0,5 milj. euron lisäystä eurooppalaisen pienhiukkas-, pilvi- ja hivenkaasututkimusinfrastruktuurin (ACTRIS) toiminnan rahoittamiseen ja 0,1 milj. euron lisäystä säätutkaverkoston uusimiseen.